

Fællesfaglig ramme for mellemløber

Horsens Kommune

Indhold

01

Baggrund og formål

- 1.1. Hvad er en mellemform? 3

02

Roller

- 2.1. Ledelsens rolle 5
- 2.2. Lærere og pædagogers rolle 5
- 2.3. Vejleders rolle 6
- 2.4. TEfLs rolle 6

03

Værd at overveje

- 3.1. Elever og forældre 7
- 3.2. Organisering 7
- 3.3. De fagprofessionelles kompetencer 7
- 3.4. Samarbejde mellem de fagprofessionelle 7

04

Værktøjskasse

- 4.1. Link til værktøjer 8
- 4.2. Procesmodel 9
- 4.3. Samarbejdskontrakt 10
- 4.4. Kvalitetstjek af indsatsen 12

01 Baggrund og formål

Både nationalt og i Horsens Kommune har der i de senere år været fokus på at udvikle inkluderende læringsfællesskaber på alle skoler. Læringsmiljøer, som skal sikre, at også elever med særlige behov får deltagelsesmuligheder i de fællesskaber, de møder i skolen. Desuden betyder den kontinuerligt stigende segregering af elever til specialpædagogiske foranstaltninger, at hele skolesystemet må forholde sig til, hvordan vi bedst kan udvikle læringsmiljøer til gavn for alle elever.

Formålet med denne fællesfaglige ramme er at rammesætte og tydeliggøre, hvordan mellemformer kan være en del af løsningen i arbejdet med at skabe inkluderende indsatser for elever i gråzonen mellem almen- og specialområdet. Rammen skal dermed være med til at understøtte en fælles udvikling af mellemformer i Horsens samt fastholde fokus på, at mellemformer på alle skoler har den nødvendige kvalitet.

Hvad er en mellemform?

Som udgangspunkt kan en mellemform være mange forskellige typer af ordninger, som hverken er almenklasse, specialklasse eller specialskole, men netop noget imellem den almene pædagogik og specialpædagogikken – deraf udtrykket mellemformer. I vejledningen om mellemformer er mellemformer indkredset til "undervisningstilbud... som styrkes af tæthed og fleksibilitet mellem den almene undervisning og specialundervisningen i folkeskolen" (Børne- og undervisningsministeriet, 2021).

I Horsens Kommune definerer vi en mellemform som en måde at organisere undervisningen på, der muliggør et mere fleksibelt og elevfokuseret skoletilbud for elever, som har særlige behov. En mellemform kan bringes i spil i de situationer, hvor man har afprøvet forskellige tiltag inden for almenundervisningen (fx. holddannelse, co-teaching osv.), men hvor disse tiltag har vist sig IKKE at være tilstrækkelige. Her kan løsningen være en mellemform, hvor eleven i en tidsbegrænset periode modtager en del af sin undervisning uden for stamklassen med individuelle mål, som kræver systematisk og løbende opfølgning.

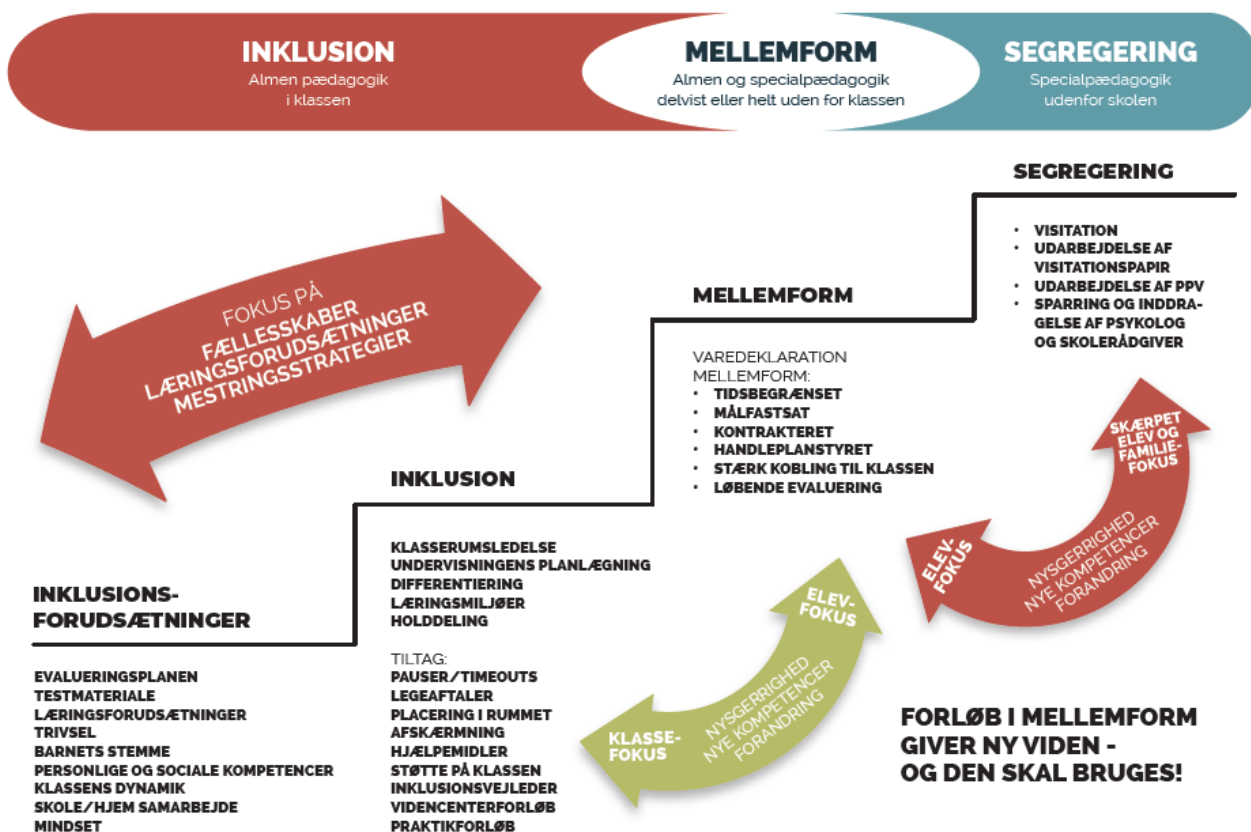
Målet med indsatsen i mellemformen er todelt: dels at støtte eleven i fremadrettet at kunne deltage i undervisningen i stamklassen ved i en periode at skabe en mere målrettet undervisningsramme, som muliggør udvikling af individuelle færdigheder og evner, men også ved samtidigt at sætte fokus på at videreudvikle en pædagogik og didaktik i stamklassen, der gør det muligt at inkludere eleven på sigt. Sagt på en anden måde skal skolen arbejde bevidst med et dobbelt læringsperspektiv, hvor eleven tilegner sig strategier, der gør det muligt at vende tilbage til stamklassen, mens skolen som organisation (videre)udvikler fleksible og inkluderende læringsmiljøer, som gør det så nemt som muligt at være barn - også et barn med særlige udfordringer.

I arbejdet med at udvikle skolens mellemform er det vigtigt at sikre, at de nøglepersoner der bærer mellemformen, skal være kompetente inden for specialpædagogik og almenpædagogik

samt have stærke samarbejdskompetencer, da nøglepersonerne er helt afgørende aktører i forhold til at sikre det dobbelte læringsperspektiv.

Med denne fællesfaglige ramme ønsker vi at indkredse, hvad det er særligt vigtigt at være opmærksom på i forbindelse med udvikling af mellemformer, fx hvilke roller de enkelte aktører har på skolen i forhold til at sikre sammenhæng for eleven og et stærkt samarbejde mellem stamklasse og mellemform på alle niveauer.

I skemaet nedenfor visualiseres centrale elementer i krydsfeltet mellem stamklasse og mellemform.

02 Roller

Ledelsens rolle

- Sikrer en fælles forståelse i personalegruppen af mellemformens hensigt og intention (inklusion i stamklassen)
- Sikrer en fælles forståelse hos alle skolens interessenter af mellemformens hensigt og intention
- Rammesætter mellemformens mål, mulighed og hvem den henvender sig til
- Sætter rammen for sammenhængen mellem mellemformen og den almene praksis - det dobbelte læringsperspektiv
- Sikrer regelmæssige og systematiske samarbejds møder mellem de fagprofessionelle, herunder PLC og TEFL
- Sikrer systematik, dokumentation og opfølgning omkring den enkelte elevs handleplan, forløb i mellemformen samt tilknytning til stamklassen
- Inddrager evt. videnscentre og skolerådgiver fra Familie og Forebyggelse som sparingspartnere
- Sikrer løbende kompetenceudvikling hos lærere og pædagoger i forhold til inkluderende læringsfællesskaber
- Er ansvarlig for indstilling af eleven til en mellemform på skolen

Lærere og pædagogers rolle

I mellemformen:

- Sikrer at eleven har en kontaktperson
- Sikrer, at der er udarbejdet handleplan for eleven
- Sikrer tæt dialog med elevens forældre – er koblet på kontaktbogen
- Sikrer elevens tilknytning til og deltagelse i stamklassen, fx på særlige dage
- Understøtter elevens tilknytning til og deltagelse i fællesskabet i mellemformen
- Arbejder med co-teaching i stamklassen i samarbejde med stamklassens lærere

I stamklassen:

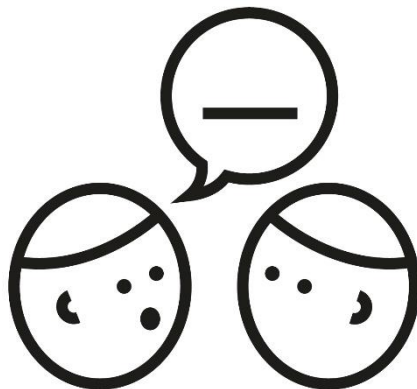
- Sikrer elevens tilknytning til stamklassen i samarbejde med kontaktpersonen fra mellemformen
- Understøtter at der udarbejdes handleplan for eleven, og at der arbejdes dynamisk med denne
- Fastholder elevens relation til såvel pædagoger og lærere samt kammerater i stamklassen
- Samarbejder med mellemformen omkring elevens faglige og sociale udvikling

Vejlederens rolle

- Vejleder og sparrer med pædagoger og lærere omkring fx. didaktik og klasseledelse
- Understøtter lærere og pædagogers dataindsamling og -analyse af både kvalitative og kvantitative data
- Understøtter lærere og pædagogers forberedelse, gennemførelse og evaluering af indsatser
- Samarbejder med TEFL og ledelse omkring kompetenceudvikling af lærere og pædagoger ift. udvikling af inkluderende læringsfællesskaber

TEFLs rolle

- Vejleder vejledere, pædagoger og lærere ift. udvikling af inkluderende læringsmiljøer
- Kvalificerer faglige, personlige og sociale indsatser for eleven i mellemformen og stamklassen
- Giver sparring og observerer på pædagogisk praksis, hvor fokus er på lærere og pædagogers pædagogiske og didaktiske tilgange både i mellemformen og stamklassen

03 Værd at overveje

Nedenstående spørgsmål til refleksion kan være værd at overveje, når I som skole igangsætter eller reviderer jeres mellemform. I kan også lade jer inspirere af refleksionsspørgsmål fra EVA, 2022, som I finder her: <https://www.eva.dk/grundskole/faar-vi-inspiration-skoledere-om-mellemformer>

Elever og forældre

- I hvilket omfang og på hvilken måde skal vores mellemform målrettes elever med specifikke diagnoser?
- Hvordan sikrer vi, at både elever og forældre har indflydelse på elevens skolegang og har et godt samarbejde med de fagprofessionelle?
- Hvordan kommunikerer vi vores tanker om inkluderende læringsmiljøer til elever og forældre?

Organisering

- Hvilken organiseringsform vil være den bedste på vores skole i forhold til vores elevgruppe, både i mellemform og almenklasse? Hvordan anvender vi bedst vores ressourcer?
- Hvordan kan vores organiseringsform have en fleksibilitet, som kan tage højde for forandringer i elevernes behov?

De fagprofessionelles kompetencer

- Hvordan understøtter vi, at alle pædagoger og lærere har tilstrækkelige almen- og specialpædagogiske kompetencer til at sikre kvalitet i såvel mellemform som almenklasse?
- Er der personale, som har brug for et specialpædagogisk kompetenceløft fx i form af formel efteruddannelse, videns- og erfaringsudveksling lokalt på skolen eller som co-teaching?

Samarbejde mellem de fagprofessionelle

- Hvordan sikrer vi, at samarbejdet mellem de fagprofessionelle i almenklasse og mellemform understøtter elevens vej tilbage til almenklassen?
- Hvordan bruger vi vores vejledere og ressourcepersoner på en måde, så de er inddraget i at understøtte inkluderende læringsmiljøer?

04 Værktøjskasse

I tilknytning til denne fællesfaglige ramme har vi udviklet en række værktøjer, som kan bruges i arbejdet med udvikling af mellemformer på skolen.

Disse værktøjer er tænkt som inspiration, og den enkelte skole er velkommen til at tilpasse værktøjerne ud fra egne ønsker og behov eller helt undlade at anvende dem.

Der er udarbejdet følgende værktøjer:

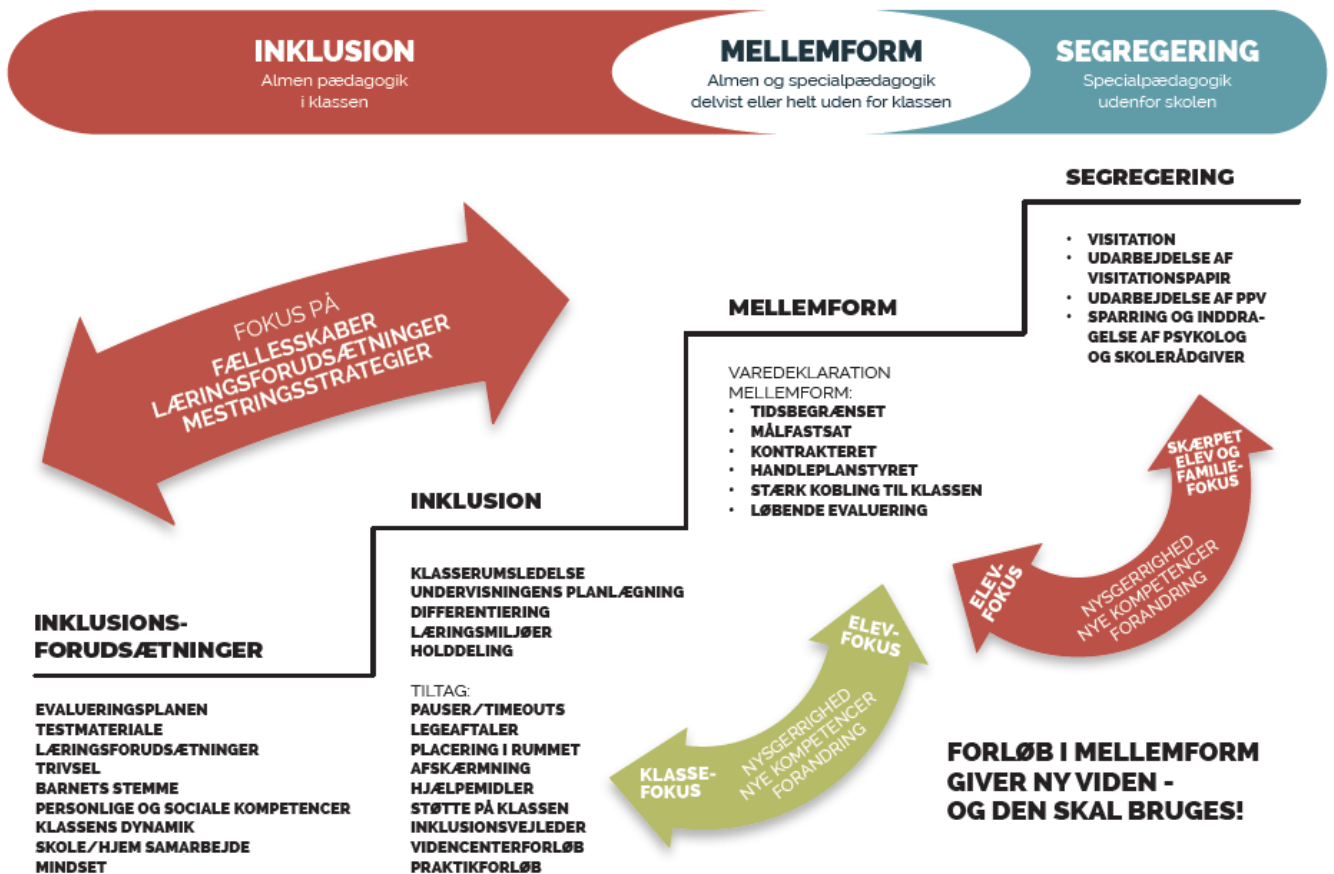
- Procesmodel
- Samarbejdskontrakt
- Kvalitetstjek af indsatsen for en elev tilknyttet skolens mellemform

Værktøjerne fremgår på de følgende sider og kan findes på nedenstående link i skrivbare udgaver:

[Standarder | Tværgående Enhed for Læring \(horsens.dk\)](https://horsens.dk)

Procesmodel

Samarbejdskontrakt – Melleformer

Dette skema er tænkt som et redskab til skolens personale og ledelse. Formålet med skemaet er at fastholde drøftelser og aftaler omkring mål, rammer, ansvar og evaluering.

Dato:	
Elevens navn:	
Deltagere:	

Kort beskrivelse af udfordringen som melleformen skal bidrage til at løse

Mål for forløbet i melleformen?	
Hvad er målet for eleven?	
Hvad er målet for melleformens lærere/pædagoger?	
Hvad er målet for stamklassens lærere/pædagoger?	

Rammer:	
Elevens kontaktperson i melleformen?	
Forventet tidsramme for elevens deltagelse i melleformen (start- og sluttidspunkt)?	
Hvilke lektioner skal eleven deltage i henholdsvis i stamklasse og melleform?	
Hvor og hvordan afvikler eleven frikvarter?	
Hvordan sikres overgange mellem stamklasselektioner og klasselektioner i melleformen?	

Hvilke fag, materialer og aktiviteter indgår i lektionerne i mellemformen?	
Hvilke pædagogiske og didaktiske værktøjer ønskes anvendt og afprøvet? (Fx. De 10 H'er, sociale historier, pausestruktur, timestimer, mv.)	

Opgaver og ansvar:	
Hvad er læreres og pædagogers opgaver/ansvar i stamklassen? <i>(Vær så konkret som mulig og tag afsæt i ovenstående aftaler samt i den fællesfaglige ramme for mellemformer).</i>	
Hvad er læreres og pædagogers opgaver/ansvar i mellemformen? <i>(Vær så konkret som mulig og tag afsæt i ovenstående aftaler samt i den fællesfaglige ramme for mellemformer).</i>	
Hvad kan skolens vejledere evt. bidrage med?	

Andre aftaler, kommentarer mv.
Hvad kan øvrige samarbejdspartnere evt. bidrage med (fx. TEFL, videnscentre, skole- og familierådgiver mv.)? Andet?

Evaluering:	
Tidspunkt for opfølgningsmøde, hvor der tages afsæt i denne kontrakt samt elevens handleplan:	

Kvalitetstjek af indsatsen for en elev tilknyttet skolens mellemform

Dette skema skal ses som et redskab til skolens personale og ledelse. Formålet med skemaet er at skabe refleksion om, hvorvidt der er kvalitet i indsatsen for den enkelte elev, for herefter at kunne udvælge og prioritere kommende indsatser. Skemaet kan evt. anvendes i forbindelse med et plf-møde.

Sæt kryds i den kategori, som bedst beskriver jeres indsats:

5: I meget høj grad

4: I høj grad

3: I nogen grad

2: I mindre grad

1: Slet ikke

Elevens navn:

Samarbejde					
Vurdering:	5	4	3	2	1
I hvor høj grad har vi udarbejdet en kvalificeret samarbejdskontrakt for eleven, hvor alle relevante medarbejdere, forældre og eksterne samarbejdspartnere samt eleven er aktivt involveret?					
I hvor høj grad lykkes vi med at have et samarbejde mellem stamklassens personale og mellemformens personale omkring eleven?					
I hvor høj grad lykkes vi med at involvere eleven i den samlede proces?					
I hvor høj grad lykkes vi med, at personalet i både mellemform og stamklasse tager ejerskab i forhold til elevens skolehverdag?					
I hvor høj grad lykkes vi med at have et kvalificeret samarbejde med elevens forældre?					
I hvor høj grad har vi de rette samarbejdspartnere involveret? (Fx. TEFL, vejledere, rådgiver.)					

Inklusion					
Vurdering:	5	4	3	2	1
I hvor høj grad føler eleven sig inkluderet i mellemformen? (Hvordan undersøger vi det?)					
I hvor høj grad føler eleven sig inkluderet i stamklassen? (Hvordan undersøger vi det?)					
I hvor høj grad lykkes vi med at understøtte elevens deltagelse i stamklassen?					
I hvor høj grad lykkes vi med at skabe meningsfulde frikvarterer for eleven?					
Læring og udvikling					
Vurdering:	5	4	3	2	1
I hvor høj grad har vi en aktiv, kvalificeret handleplan for eleven med de rette mål og indsatser?					
I hvor høj grad har vi sikret kvalitet i vores indsatser for eleven? (Evt. ved inddragelse af TEFL, vejledere, videntcenter m.fl.)					
I hvor høj grad lykkes vi med, at eleven udvikler sine faglige kompetencer?					
I hvor høj grad lykkes vi med at eleven udvikler sociale kompetencer?					
I hvor høj grad lykkes vi med, at eleven udvikler færdigheder til at indgå i læringsfællesskabet i stamklassen?					
I hvor høj grad har vi sikret kvalitet i vores indsatser for udvikling af læringsmiljøet i stamklassen?					
I hvor høj grad lykkes vi med at udvikle læringsmiljøet i stamklassen?					

Horsens Kommune
Rådhusvej 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29
www.horsens.dk